

פרק משנה 5

ת נ א י ש י ר ו ת

3.0501 שירות קבע בצה"ל

חלק ראשון

כללי

ייעוד

1. סגל החיילים בשירות קבע נועד להוות, בזמן שלום, את השלד הפיקודי, המינהלתי וההדרכתי לסדר הכוחות של צה"ל (סדיר ומילואים). שלד זה מורכב מתפקידי מפתח בשטחים השונים, המחייבים רציפות, התמחות מקצועית וניסיון, אשר אין אפשרות להקנותם לחיילים תוך תקופת שירות החובה.

היקף שירות הקבע

תוקף סעיף 2 מהסו-30 דצמ' 94

2. היקפו של שירות הקבע מבוסס על הגורמים האלה:-

- א. מבנה הצבא ואפשרויותיו התקציביות (תנאים אלה מכתיבים את מספר התפקידים, שבהם יש לשבץ חיילים בשירות קבע).
- ב. מספר המועמדים, המוכנים להתנדב לשירות קבע והמתאימים, מבחינת הכשרתם ונתונייהם האישיים, למלא את התפקידים הדרושים.

תוקף סעיפים 3 ו-41 מהסו-1 דצמ' 62

התחייבות לשירות קבע

3. אדם יתקבל לשירות קבע, אם חתם על התחייבות לשרת בשירות קבע, וזו אושרה ע"י מי שהוסמך לכך.
4. שר הביטחון הסמיך את הרמטכ"ל לחתום חתימת אישור על התחייבויות לשירות קבע ולהסמיך קצינים אחרים לחתום חתימת אישור כאמור.

תוקף סעיף 5 מהסו-15 ספט' 69

5. כל התחייבות לשירות קבע תהיה ברת תוקף לאחר שהחיל חתם עליה, והיא אושרה ע"י הרמטכ"ל או מי שהוסמך על ידו לכך (כתב הסמכה פורסם בנספח א' להוראה זו). שירות הקבע עפ"י ההתחייבות יתחיל במועד התייצבותו בפועל של החייל לשירות בהתאם להתחייבותו.

תוקף סעיפים 6 עד 9 מה-6 אוק' 73

6. הרמטכ"ל רשאי להורות, כי חייל שנהרג או נפצע כך שאיננו מסוגל לחתום, ייחשב כמי שגויס לשירות קבע לפני מותו או פציעתו, אף אם לא חתם על התחייבות לשירות קבע, ובלבד שהחייל הביע, סמוך למותו או פציעתו, את רצונו להתחייב לשירות קבע.
7. הרמטכ"ל רשאי להורות, כי חייל בשירות חובה, שהתחייב לשירות קבע של 3 שנים לפחות, והוא נספה תוך ועקב שירותו, במועד שאינו עולה על 3 חודשים לפני תחילת שירות הקבע, ייחשב כמי שגויס לשירות קבע ביום פטירתו.
8. סמכויות הרמטכ"ל לפי סעיפים 6 ו-7- לעיל יהיו נתונות לו בלבד.
9. היחסים שבין צה"ל לבין חייל בשירות קבע אינם יחסי עובד ומעביד. המשרת בשירות קבע הוא חייל בשירות סדיר, והיחסים בינו לבין צה"ל מושתתים על הוראות החוק הצבאי, על פקודות הצבא ועל פקודות אחרות שניתנות לו כדין.

סוגי שירות קבע - הגדרות

10. קיימים שני סוגים של שירות קבע:-

תוקף סעיף משנה א' מה-20 אוק' 92

- א. שירות קצר - שירות קבע על פי התחייבות מאושרת לתקופה, שאינה עולה על חמש שנים, למעט שירות על פי התחייבות לשירות קבע העולה על חמש שנים ואשר ניתנה בגין קבלת הטבה כלשהי מהצבא כגון: מעבר קורס, השתלמות או קבלת הלוואה כפי שייקבעו מעת לעת בפקודות הצבא.
- ב. שירות ארוך - שירות בתנאי שירות קבע, עפ"י התחייבות מאושרת עד גיל הפרישה.

חלק שני קבלה לשירות קבע

עקרונות

תוקף סעיפים 11 עד 79 מה-30 דצמ' 94

11. אדם, המועמד לשירות קבע, יתקבל לשירות, אם:-
 - א. הינו אזרח ישראלי.
 - ב. סיים שירות חובה, אם היה חייב בשירות כזה עפ"י חוק שירות ביטחון (נוסח משולב), התשמ"ו-1986.
 - ג. מתאים לתנאי הקבלה לסוג השירות שאליו הוא מבקש להתחייב, כפי שהם נקבעים, מזמן לזמן, בהוראות הפיקוד העליון ובפקודות מטכ"ל.
12. הרמטכ"ל, או מי שהוסמך לכך על ידו, רשאים לפטור אדם מן התנאים, המפורטים בסעיף 11 לעיל (דוגמת כתב ההסמכה ניתנת בנספח ב' להוראה 12).

נתונים אישיים קובעים

13. הנתונים האישיים המשפיעים על קבלת מועמד לשירות קבע ו-או לגבי הארכת התחייבותו הם:-
- א. דרגה צבאית וכן נתונים להתקדמות בדרגה.
 - ב. מקצוע והתמחות.
 - ג. תכונות, כשרים, נטיות, אופי ואופן מילוי תפקיד, כפי שהם משתקפים בחוות דעת המפקד.
 - ד. היעדר עבירות משמעתיות ו-או פליליות.
 - ה. גיל.
 - ו. כושר גופני.
14. נתונים נוספים, כפי שייקבעו, מידי פעם בפעם, לגבי סוגי השירות השונים.

תנאי קבלה

15. שירות קצר -
- א. התחייבות ראשונה -
 - (1) כמועמד להתחייבות ראשונה לשירות קבע ייחשב חייל בשירות חובה או בשירות מילואים, בתנאי שנתוניו האישיים עונים לתנאי ההתאמה, כפי שייקבעו, מזמן לזמן, בפקודות מטכ"ל.
 - (2) התחייבותו הראשונה של מועמד לשירות קבע לא תעלה על תקופה של 3 שנים, פרט לסוגים מיוחדים, שלגביהם תינתן הוראה נפרדת.
 - (3) לא יתקבל קצין או חוגר לשירות קבע קצר משנה אלא אם כן ניתן לכך אישורו של ראש מחה"ס או קשל"ר או סגנו, לפי העניין.
 - ב. הארכת התחייבות -
 - (1) חייל בשירות קבע, שהתחייבותו הראשונה או המוארכת לשירות קבע עומדת להסתיים, יכול לבקש הארכת התחייבותו לתקופה נוספת.
 - (2) הבקשה להארכת ההתחייבות תידון, בתנאי שנתוניו האישיים של החייל מתאימים לתנאים, כפי שהם נקבעים, מזמן לזמן, בהוראות הפיקוד העליון, לרבות הוראה זאת, או בפקודות מטכ"ל ובשים לב לעובדה שדרישות ההתאמה לגבי חייל המבקש להאריך התחייבותו גבוהות, בדרך כלל, מהנדרש ממועמד לשירות קבע עפ"י התחייבות ראשונה.
 - (3) כל הארכת התחייבות, אם אושרה, לא תעלה על תקופה של 5 שנים, במספר שנים שלמות.

4) על אף האמור לעיל, חייל בשירות קבע, אשר פג תוקף התחייבותו לשירות קבע שעה שהוא מאושפז ומוצב בר"מ 2, יראו אותו כמי שהאריך את התחייבותו למשך תקופת שהייה בר"מ 2, שמעבר למועד תום התחייבותו, אלא אם כן הצהיר אחרת או אם ראש מחה"ס או קשל"ר או סגן קשל"ר יורה על שחרורו תוך כדי תקופת האשפוז. אורך תקופת האשפוז ייקבע ע"י ראש מחה"ס או קשל"ר או סגן קשל"ר, או ע"י מי שהוסמך על ידם, על סמך המלצת מפקדת קצין הרפואה הראשי.

16. שירות ארוך -

- א. לשירות קבע ארוך (עד גיל הפרישה) יוכל להתקבל חייל, אשר סיים תקופת שירות קצר של 3 שנים, לפחות.
- ב. חייל, המבקש להתקבל לשירות ארוך, יודיע על כך בתאריך סמוך לתאריך גמר תקופת שירותו הקצר, במועדים שנקבעו לצורך זה בפ"מ 31.0202.
- ג. התנאים שנדרש למלא חייל המציע את מועמדותו לשירות ארוך נקבעים בפקודות מטכ"ל. תנאים אלה עולים, בדרך כלל, בחומרתם על אלה הנדרשים מחיילים המועמדים לשירות קצר, ואף מעמידים דרישות נוספות בפני המועמדים, לגבי השכלה וידיעת עברית.

חלק שלישי
שירות קבע - תנאי שירות

החובות בשירות

17. מי שחתם על התחייבות לשירות קבע יימנה עם הכוחות הסדירים של צה"ל מיום כניסת אותה התחייבות לתוקפה, ויחולו עליו החובות הר"מ:-

- א. כפיפות לחוק הצבאי -
חייל בשירות קבע, ככל חייל אחר, כפוף לחוק הצבאי, להוראות הפיקוד העליון, לפקודות מטכ"ל וכד', המתפרסמות, מפעם לפעם, בהתאם לנוהג הצבאי ע"י מוסדות הצבא ומפקדיו המוסמכים.
- ב. כפיפות למשמעת הצבאית ולמשטר הצבאי -
חייל בשירות קבע כפוף למרותו המוחלטת של הצבא, למשמעתו ולמשטרו, והוא חייב בקיום ובמילוי קפדני של כל ההוראות והפקודות. הניתנות לו ע"י מפקדיו.
- ג. חובת שירות בכל מקום ובכל תפקיד -
חייל בשירות קבע חייב לשרת בכל מקום שישלח אליו, בכל זמן ובכל תפקיד שיוטל עליו.
- ד. דיון בפומבי על ענייני השירות -
חייל בשירות קבע לא יחווה דעה בפומבי, בכתב או בע"פ, בעניינים הנוגעים לשירותו, אלא אם כן קיבל רשות לכך מאת הרמטכ"ל או ממי שהוסמך על ידו למטרה זאת.
- ה. איסור פעילות מפלגתית -
חייל בשירות קבע לא יעסוק בשום פעילות מפלגתית או מדינית שלא במסגרת תפקיד ממלכתי שהוטל עליו כדין.

פרטי ההסדרים בדבר איסור פעילות מפלגתית או מדינית ייקבעו בפקודות מטכ"ל.

1. עיסוק מחוץ לשירות -
חייל בשירות קבע לא יעסוק מחוץ לשירותו בכל עבודה או עיסוק שנהוג לקבל עבורו שכר או הנושאים רווחים או בהתמחות מקצועית בשכר או ללא שכר, אלא בהיתר הגורמים המוסמכים. פרטי הסדר מתן ההיתר ייקבעו בפקודות מטכ"ל.
2. עסקות עם מוסדות המדינה -
(1) חייל בשירות קבע שיש לו, במישרין או בעקיפין, עניין או טובת הנאה בכל עסקה עם הצבא או עם מוסד אחר ממוסדות המדינה, לא יתן יד לאותה עסקה, אם יש לו השפעה על עשייתה לרגל תפקידו בצבא.
(2) חייל כנ"ל חייב לגלות למפקדו הישיר את העניין או את טובת הנאה או את קשריו עם אותה עסקה, גם אם אין לו השפעה על עשייתה לרגל תפקידו בצבא, ועליו לקבל את אישורו של הרמטכ"ל או מי שהוסמך על ידו למטרה זאת להמשיך קשריו עם אותה עסקה.
3. המצאות -
עפ"י הוראות חוק הפטנטים, תשכ"ז-1967, והתקנות שהוצאו על פיו, חייל בשירות קבע, שהמציא המצאה כלשהי בתקופת שירותו או תוך שנה לאחר תום שירותו, חייב להודיע על המצאתו ופרטיה, באמצעות מפקד יחידתו, ליו"ר ועדת ההמצאות של משרד הביטחון. ההמצאה כאמור, תקום לקניין המדינה, אלא אם כן ויתרה המדינה על זכותה בהמצאה. פרטי ההסדרים בעניין המצאות ובדבר המקרים בהם לא תקום המצאה לקניין המדינה ייקבעו בפקודות מטכ"ל.

הזכויות בשירות

18. דירוג השכר -
א. משכורת של חייל בשירות קבע משולמת ע"י אוצר המדינה, באמצעות מת"ש, והיא מורכבת מהיסודות המפורטים להלן:-
(1) משכורת יסוד -
(א) בהתאם לדרגתו של החייל או בהתאם לתפקידו, אם התמנה לתפקיד המחייב, לפי תקן, דרגה גבוהה מהדרגה שהוא נושא;
(ב) בהתאם לדירוג שכר אקדמי כאשר החייל בעל השכלה אקדמית, אם:-
החייל מוצב בתפקיד המחייב, לפי תקן, השכלה אקדמית;
החייל בעל השכלה אקדמית במקצוע שנקבע כאופייני לחיל בו הוא משרת;
החייל מוצב ביחידת שדה.
(2) תוספת יוקר בשיעור ובתנאים הנקבעים, מידי פעם בפעם, ע"י המוסדות המוסמכים של הממשלה.
(3) תוספת ותק -

- (א) בהתאם לאורך תקופת שירותו של החייל בדרגתו.
- (ב) חייל בשירות קבע, המועלה בדרגה או המתמנה לתפקיד המחייב, לפי תקן, דרגה גבוהה מהדרגה שהוא נושא, ימשיך לקבל גם בדרגתו החדשה תוספת ותק, שצבר בדרגתו הקודמת. תוספת זו תגדל בהתאם לשיעורי הוותק, שנקבעו לאותה דרגה, אולם לא תעלה על מירב (מקסימום) הוותק שנקבע לדרגתו החדשה של החייל.
- (ג) אולם העלאה בדרגה, או מינוי לתפקיד, המחייב לפי תקן דרגה גבוהה מהדרגה שנושא החייל, לא יגררו אחריהם ירידה בסכום הכולל של המשכורת המשולמת לחייל, המורכבת מסך כל של משכורת יסוד, תוספת יוקר ותוספת ותק, שקיבל בדרגתו הנמוכה יותר.
- (ד) לגבי חייל שהשתחרר משירות קבע והתגייס מחדש תילקח בחשבון תוספת הוותק - כל תקופת שירותו הקודמת בשירות קבע או בשירות אחר שצורפה לשירות הקבע החוזר לצורכי גימלאות.
- ב. נוסף ליסודות הקבועים בסעיף 2 סעיף משנה א' לעיל, יוכל חייל ליהנות מתוספות שכר המפורטות להלן, בתנאי שעמד בדרישות שלפיהן מוענקות תוספות אלו:-
- (1) תוספות מיוחדות - כפי שייקבעו מזמן לזמן.
 - (2) תוספת מקצועית - לנגדים, אם תפקידם מחייב מקצוע לפי תקן, ואם עמדו במבחנים המתאימים, הנקבעים מעת לעת.
 - (3) חייל יוכל לקבל יותר מתוספת שכר אחת.
- ג. שיעורי השכר, התוספות וכן תנאי התשלום, נקבעים, מזמן לזמן, בפקודות מטכ"ל.
19. חופשות -
- א. חייל בשירות קבע זכאי, תוך כדי שירותו, לחופשות כמפורט להלן:-
- (1) חופשה רגילה - זכותו של החייל לחופשה רגילה מחושבת בהתאם לאורך תקופת שירותו, כלהלן:-
 - (א) בשנת השירות הראשונה והשנייה - ארבעה עשר יום לשנה.
 - (ב) בשנת השירות השלישית עד החמישית - עשרים יום לשנה.
 - (ג) משנת השירות השישית ואילך - עשרים וחמישה יום לשנה.
 - (2) חופשת לימודים - חייל הלומד לשם רכישת השכלה תיכונית ו-או השכלה גבוהה באמצעות הצבא, זכאי לחופשת לימודים בתקופת הבחינות. חופשת הלימודים נזקפת בחלקה על חשבון החופשה הרגילה ובחלקה היא ניתנת כחופשה מיוחדת בתשלום.

- (3) חופשת לידה -
חיילת בשירות קבע זכאית לחופשת לידה, שמשכה שמונים וארבעה ימים. בתקופה זו זכאית החיילת לשכר בשיעור דמי הלידה, כמפורט בסעיף 100 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968. ניתן לפצל את חופשה הלידה, וזאת באישור רע"ן מיון רפואי במקרפ"ר. כמו כן, ניתן להאריך את חופשת הלידה, וזאת למשך שנה אחת, אך לשם כך על החיילת לנצל תחילה את ימי החופשה השנתית וימי החופשה הצבורה העומדים לרשותה, ויתרת הימים יימנו על חשבון חל"ת.
- (4) חופשה מיוחדת -
התעוררו נסיבות המחייבות מתן חופשה מיוחדת לחייל מסיבות אישיות, תינתן לו חופשה מיוחדת בתשלום או ללא תשלום, לפי החלטת הסמכות המאשרת, ואולם לא תינתן חופשה מיוחדת לחייל, כל עוד הינו זכאי לחופשה רגילה, אשר טרם נוצלה על ידו.
- (5) חופשת משפחה -
חייל בשירות קבע זכאי לחופשת משפחה לרגל נישואין, כאשר אשתו יולדת או בגלל אבל. חופשת נישואין וחופשת לידה תיזקף על חשבון החופשה הרגילה המגיעה לחייל. חופשת אבל תינתן כחופשה מיוחדת בתשלום.
- ב. פרטי חישוב זכויות חופשה, אופן הענקתה, חלוקתה, צבירתה וכו' נקבעים בפקודות מטכ"ל.
20. שירות רפואי -
- א. חייל בשירות קבע זכאי לטיפול רפואי (כולל אשפוז בבית חולים או בבית הבראה) ע"י המוסדות הרפואיים בצה"ל ללא כל תשלום.
- ב. חייל בשירות קבע חייב לבטח את משפחתו (בן זוג וילדים) בביטוח רפואי, על חשבוננו, באחת מקופות החולים. חייל בשירות קבע, שבן זוגו עובד, יגיש למת"ש הצהרה בדבר עבודת בן הזוג, וידווח אם בן זוגו וילדיו מבוטחים דרך מקום עבודת בן הזוג.
- ג. חייל בשירות קבע, הזכאי לקבל עבור הוריו תוספת משפחתית, רשאי לבטח אותם ביטוח רפואי בהתאם לחוזים הקיימים בין משרד הביטחון לבין קופות החולים.
21. מזון -
- א. הצבא יספק מזון לחייל בשירות קבע, ותמורתו ינוכה ממשכורתו של החייל סכום סימלי, קבוע ואחיד, שייקבע, מזמן לזמן, בפקודות מטכ"ל או בחוזרי מפ"ע.
- ב. חייל, שאיננו מתכלכל כלל במסגרת הצבאית, בגלל אחת מהסיבות שמפורטות בפקודות מטכ"ל, לא יחויב בתשלום עבור המזון.
22. ציוד אישי -
- א. הצבא יספק ציוד אישי לחייל בשירות קבע.
- ב. הצבא יכול לחייב חייל בשירות קבע לרכוש, מכספו הוא, פריטי ציוד אישי נוספים על אלה המסופקים ע"י הצבא.
- ג. הצבא יקבע, מפעם לפעם, בפקודותיו את דרכי ההספקה של ציוד אישי לחייל בשירות קבע.

23. דיור צבאי -

א. חייל בשירות קבע יוכל לקבל דיור צבאי, אם אמצעי הדיור העומדים לרשות הצבא מאפשרים זאת, באחת הנסיבות המפורטות להלן:-

- 1) אם החייל מועבר בתפקיד ליחידה המרוחקת ממקום מגוריו הקבוע.
 - 2) אם תנאי המגורים שבהם נתונה משפחת החייל מצדיקים מתן דיור צבאי.
 - 3) אם התחייבותו של החייל לשירות קבע מחייבת את הוצאת משפחתו ממקום מגוריה הקבוע.
- ב. מועבר החייל בתפקיד ליחידה המרוחקת ממקום מגוריו הקבוע, והוא בוחר להעביר את משפחתו לסביבת מקום שירותו, ישולם לו הפרש בהוצאות שכר הדירה, אם אין באפשרות הצבא לתת לו דיור צבאי.
- ג. נוהלי מתן דיור צבאי או השתתפות בשכר דירה נקבעים, מזמן לזמן, בפקודות מטכ"ל.

24. זכות בן או בת הזוג לפיצויי פיטורין -

בת זוגו של חייל בשירות קבע, אשר התפטרה מעבודתה במקום עבודה כלשהו, זכאית לפיצויי פיטורין ממקום עבודתה, אם התפטרה באה עקב הענתקת מקום המגורים כתוצאה מהעברת בעלה ליחידה מרוחקת יותר ממקום עבודתה, ובלבד שהמרחק בין מקום מגוריהם החדש לבין מקום מגוריהם הקודם הוא 40 ק"מ, לפחות.

האמור בסעיף זה לגבי בת זוגו של חייל בשירות קבע חל גם לגבי בן זוגה של חיילת בשירות קבע, בשינויים המחויבים.

25. הנחות והטבות -

- א. חייל בשירות קבע זכאי להנות מהטבות והנחות, כפי שייקבעו, מזמן לזמן, כמפורט להלן:-
- 1) נופש - לחייל ולמשפחתו בבתי נופש אזרחיים, שעומדים יש לצבא הסכמים בתנאי תשלום נוחים.
 - 2) השכלה - עזרת הצבא בהקניית השכלה תיכונית או השכלה גבוהה חלקית לחייל.
 - 3) אשראי - באמצעות מפעלי אשראי צבאיים או מפעלים אזרחיים, שעומדים קשור הצבא.
 - 4) שכר לימוד (גן ילדים) - הנחה בתשלום שכר לימוד עבור ילדי החייל הלומדים בגן ילדים מוכר, בשיעורים הנקבעים בחוק חינוך חובה.
- ב. נוסף לאמור בסעיף משנה א' לעיל, ייהנה חייל בשירות קבע, אשר התחייב לשירות ארוך, מהזכויות הנוספות הר"ם:-
- 1) שיכון - מפעלי שיכון המוקמים באמצעות הצבא או תנאי מימון נוחים, אם בחר החייל להשתכן במסגרת שיכון אזרחית.
 - 2) נופש - עדיפות במתן נופש לחייל ולמשפחתו.

בלמ"ס

3.0501
הוראות הפיקוד העליון, 15 יולי 56

- (3) השכלה - עדיפות בהקניית השכלה תיכונית או השכלה גבוהה חלקית, על חשבון הצבא.
- (4) עתודה אקדמית או פנימייה צבאית - עדיפות בקבלת ילדי החייל בעלי נתונים מתאימים לעתודה האקדמית או לפנימייה הצבאית.
26. הזכויות בשירות, המפורטות בסעיף 25 לעיל, חלות על חייל בשירות קבע, המשרת לפי התחייבות, ואינן חלות על חייל, המשרת שירות סדיר או שירות מילואים נוסף, שירות בתנאי קבע או לפי חוזה, המוציא את הפקודות הדנות בתנאי שירות - כולן או חלקן - מכלל תחולה עליו.

חלק רביעי סיום שירות הקבע

הגדרות

תוקף סעיפים 27 עד 73 מה-5 בדצמבר 2017

27. בהוראה זו –
- א. **התחייבות קשיחה** – התחייבות לשירות קבע שנקבע לגביה בפקודות הצבא כי אי אפשר לסיימה בהודעה חד-צדדית של החייל.
- ב. **התחייבות פתוחה** – התחייבות לשירות קבע, שאינה התחייבות קשיחה, כהגדרתה לעיל.
- כללי**
28. חייל בשירות קבע ישוחרר בשל אחד מאלה:
- א. עם סיום ההתחייבות לשירות קבע, כפי שאישר הגורם המוסמך בצה"ל ובלבד שהחייל לא הודיע כי ברצונו להאריך את ההתחייבות לתקופה נוספת והתחייבותו הוארכה, והכול על פי הקבוע בפקודות הצבא;
- ב. החייל מיוזמתו מעוניין להפסיק את שירותו, וקיבל לכך אישור מהגורם המוסמך, כמפורט בסעיפים 29–36 להלן;
- ג. עם התרת התחייבות ביוזמת החייל כמפורט בסעיף 42 להלן או ביוזמת המערכת, כמפורט בסעיפים 45–66 להלן;
- ד. בשל אחת מהעילות הקבועות בפקודות הצבא, עם אישור הגורם המוסמך, כמפורט להלן:
- (1) שחרור משרתי קבע מטעמים ארגוניים, לפי הפ"ע 3.0508 "נוהל לשחרור משרתי קבע מטעמים ארגוניים";
- (2) שחרור משרתי קבע מטעמים תפקודיים, לפי הפ"ע 3.0509 "נוהל לשחרור משרתי קבע מטעמים תפקודיים";
- (3) הפ"ע 3.0503 "שירות קבע – פרישה לקצבה", לעניין פיטורין לקצבה;
- (4) כל עילה אחרת שתיקבע בפקודות הצבא לעניין זה.
- ה. שירותו של חייל יופסק מטעמים מיוחדים, כמפורט בסעיפים 67–68 להלן.

הפסקת שירות ביוזמת החייל

29. א. חייל בשירות קבע המשרת בתנאי התחייבות פתוחה, כמפורט בפקודות הצבא, יוכל לבקש להפסיק את שירותו לפני תום תקופת השירות, כמפורט להלן.
- ב. חייל המבקש להפסיק את שירותו, ימסור על כך הודעה בכתב באופן שייקבע בפקודות הצבא. ההודעה תימסר 60 יום לפחות לפני המועד שבו מבקש החייל להפסיק את שירותו (להלן: "המועד המבוקש").

בלמ"ס

המועד המבוקש, ובלבד שמועד זה יהיה בתוך שנה, לכל המאוחר, מיום קבלת הודעתו של החייל, אך לא לאחר תום תקופת התחייבותו המקורית.

31. חייל שביקש ביוזמתו להפסיק את שירותו, והרשות המחליטה החליטה לשחררו, יראו אותו, לעניין זכאותו למענק שחרוריו, כמי שסיים את תקופת שירותו בלי שזו הוארכה.
32. על אף האמור בסעיף 30, תוכל הרשות המחליטה להורות על סיום השירות במועד המוקדם מהמועד המבוקש, ובתנאי שתאריך סיום השירות נקבע על דעת החייל ועל דעת מפקדת קצין החיל הראשי שהחייל משתייך אליו.
33. חייל שהודיע על הפסקת שירותו, לא יוכל לחזור מבקשתו אלא לפי האמור בפקודות הצבא.
34. הטיפול בבקשתו של חייל להפסקת שירות יהיה כדלהלן:
- א. חייל שהודיע על הפסקת שירותו יזומן לריאיון אצל מפקד בדרגת סגן-אלוף ומעלה, ויפרט לפניו את בקשתו. הבקשה תועבר לבחינת הרשות המחליטה, כאמור בסעיף 30, והכול על פי האמור בפקודות הצבא.
- ב. בקשתו של חייל תאושר רק לאחר שנעשה הליך בירור חבויות על פי פקודות הצבא. חייל שנדרש להחזיר כספים לצה"ל, יחתום על טופס נכונות להסדרת חוב.
35. הגיש חייל בקשה להפסקת שירות ביוזמתו במהלך שירות החובה או בתקופת שירות בתנאי קבע, טרם תחילת שירות הקבע, מניין הימים לעניין האמור בסעיף 29 (ב) יחל ממועד כניסת התחלת שירות הקבע של החייל.
36. על אף האמור בסעיף 30, ביקש קצין הנמנה עם תוכנית "אופק", כאמור בפ"מ 31.0214 "שמירת המרכיב האיכותי של הקצונה הקרבית לשירות הקבע בצה"ל – תוכנית 'אופק'" (להלן "פ"מ 31.0214") להפסיק את שירות הקבע שלו, ורשויות הצבא יאשרו לו להשתחרר משירות הקבע במועד שלא יאוחר משישה חודשים מיום הגשת בקשתו. הקצין יהיה חייב בבירור חבויות ובהחזר הטבות, לפי האמור בפ"מ 31.0214.
37. (בוטל)
38. (בוטל)
39. (בוטל)
40. (בוטל)
41. (בוטל)

התרת התחייבות קשיחה ביוזמת החייל

42. חייל יוכל לבקש להתיר את התחייבותו הקשיחה לפני תום תקופת השירות מכל סיבה שהיא, כמפורט להלן:
- א. חייל המבקש להתיר את התחייבותו הקשיחה יפנה בכתב לגורם הסגל בחיל שאליו הוא משתייך, באמצעות מפקדיו, 60 יום לפחות טרם המועד שבו הוא מבקש להתיר את התחייבותו.
- ב. בקשת החייל, בצירוף עמדת מפקדיו ועמדת החיל תועבר לאישור אכ"א-ראש מחלקת הסגל, או מי שיוסמך לכך מטעמו.
- ג. ההחלטה בנוגע להמשך שירותו של החייל תועבר לחייל באמצעות הק"ל, בכתב.
- ד. החייל רשאי לערער על ההחלטה לראש אכ"א בתוך 14 ימים מהמועד שקיבל את ההודעה כאמור.
- ה. חייל שבקשתו להתרת התחייבותו לשירות קבע נדחתה, רשאי לפנות שנית בבקשה להתיר את התחייבותו, בהתקיים אחד מהתנאים האלה בלבד:
- (1) ישנם נימוקים חדשים להתרת התחייבותו שלא נזכרו בבקשה הקודמת.

- (2) חלפו לפחות שישה חודשים ממועד שליחת ההודעה לפניה דחיית בקשתו הקודמת.

התרת התחייבות ביוזמת הצבא

45. רשויות הצבא יוכלו ליזום את התרת התחייבותו של חייל, לפני תום תקופת השירות באחד מהמקרים האלה:

- א. החייל איבד את אזרחותו הישראלית;
- ב. (בוטל);
- ג. החייל אינו מסוגל להתקדם בתוכניות הקידום, כפי שהן נקבעות מפעם לפעם, או שאינו עונה עוד לנתונים אישיים קבועים, כמפורט בחלק השני בסעיפים 13 ו-14 לעיל.
- ד. החייל אינו יכול למלא את תפקידו בגלל ירידת כושרו הרפואי ביחס לכושר הרפואי שנקבע לתפקידו, ואכ"א-ראש מחלקת הסגל מצא שאין אפשרות להעביר אותו למסגרת אחרת בשירות קבע.
- ה. הפרקליט הצבאי הראשי או סגנו חיוו דעתם כי יש מקום לשקול את התרת התחייבותו של החייל לשירות קבע במקרים האלה:
 - (1) החייל הורשע בעבירה שיש עימה קלון או בעבירה שיש בה חריגה מאמות המידה הנדרשות מחייל בשירות קבע בדרגתו או במעמדו בצבא.
 - (2) כנגד החייל תלויה ועומדת חקירה או מתנהלים הליכים בחשד לעבירה שיש עימה קלון או לעבירה שיש בה חריגה מאמות המידה הנדרשות מחייל בשירות קבע בדרגתו או במעמדו בצבא.
 - (3) החייל הורשע בדין משמעתי בעקבות הוראת פרקליט צבאי, או ננזף פיקודית בעקבות המלצת פרקליט צבאי, בעבירה שיש בה חריגה מאמות המידה הנדרשות מחייל בשירות קבע בדרגתו או במעמדו בצבא.
- ו. החייל התנהג באופן החורג מאמות המידה הנדרשות מחייל בשירות קבע בדרגתו או במעמדו בצבא, בין אם יש בהתנהגותו משום עבירה על החוק ובין אם לאו, וניתנה על כך חוות הדעת של מפקדו של החייל בדרגת אלוף ומעלה, וזאת לאחר שנועץ בפרקליט הצבאי הראשי או בסגנו, למעט במקרים המפורטים בסעיף משנה ה לעיל.
- ז. החייל הורשע, והוטל עליו עונש מאסר לריצוי בפועל או עונש הורדה בדרגה בגין עברה שאינה עבירה לפי פקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 (להלן "הפקודה") או תקנות התעבורה התשכ"א-1961. על אף האמור לעיל, בעבירה של גרימת מוות בנהיגה רשלנית לפי סעיף 64 לפקודה, או בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה לפי סעיף 64 לפקודה, או בעבירה של אי-קיום חובת נוסע להתקשר לגופי ההצלה לפי סעיף 64א לפקודה, או בעבירה של נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(3) לפקודה, או בכל עברת תעבורה חמורה אחרת שהפרקליט הצבאי הראשי או סגנו קבע לגביה כי יש בה הצדקה לבחון את התרת התחייבותו של החייל לשירות קבע, יוכלו רשויות הצבא ליזום את התרת התחייבותו של החייל כאמור לעיל.

ח. (בוטל);

ט. החייל שהה בחופשה ללא תשלום, שאושרה מכוח פ"מ 31.0517 "חופשה ללא תשלום (חל"ת) – שירות קבע", שישה חודשים או יותר, ואין אפשרות מעשית לשבצו בתפקיד ההולם את מסלול שירותו ונתוניו עם שובו מהחופשה.

46. (בוטל).

47. ראש אכ"א יחליט האם להתיר את התחייבותו של חייל ביוזמת הצבא באחד מן המקרים שפורטו בסעיף 45, לאחר שיעיין בחוות דעת של ועדה מייעצת, שתמונה לצורך כך על-ידו (להלן "ועדה מייעצת").

48. על אף האמור בסעיפים 45 ו-47 לעיל, יוכל ראש אכ"א להתיר את התחייבותו של חייל ביוזמת הצבא באופן מייד, בלא צורך בוועדה מייעצת כאמור, ולאחר שנתן את דעתו לעמדת החייל ביחס להתרת התחייבותו, וזאת במקרים האלה:

- א. מקרים רפואיים חריגים, שלגביהם ימליץ הקרפ"ר על שחרור מייד מן השירות. בנסיבות חריגות ומטעמים שיירשמו, יוכל ראש אכ"א להתיר את התחייבותו עוד בטרם הובאה לפניו עמדת החייל, ובלבד שזו תובא לפניו בהקדם האפשרי, כדי לבחון פעם נוספת את התרת ההתחייבות בהתחשב בה.
- ב. מקרים שבהם גזר בית דין הורדה בדרגה, לדרגה המיועדת לשירות החובה בלבד.

51. פעולות הוועדה המייעצת יהיו כדלהלן:

- א. הוועדה המייעצת תזמין את החייל הנדון להופיע לפניו ותאפשר לו להשמיע את דבריו, אלא אם כן ויתר החייל בכתב על זכותו זו.
- ב. בעת הדיון בבקשת ההתרה רשאית הוועדה, אם תמצא לנכון, להזמין עדים ולקבל כל ראיה אחרת.
- ג. סדרי הדיון של הוועדה, אשר לא נקבעו בהוראה זו או בפקודות הצבא, ייקבעו על-ידי יושב ראש הוועדה.
- ד. המלצת הוועדה שתתקבל על דעת רוב חברי הוועדה, תיערך בכתב ותועבר לראש אכ"א.
- ה. חבר ועדה שאינו מסכים להמלצה שהתקבלה ברוב קולות, יצרף את הסתייגותו לחוות דעתה של הוועדה, המועברת לראש אכ"א.
- ו. נשלל מענק השחרורין של החייל לפי הוראות הפ"ע 3.0502 "מענק שחרורין משירות קבע", וביקש החייל להשיב לו את מענק השחרורין, תצרף הוועדה המייעצת בהמלצתה לראש אכ"א את חוות דעתה בדבר זכאותו של החייל לתשלום או לעיכוב זכאותו לתשלום מענק שחרורין, כולו או מקצתו. בסמכותה של הוועדה המייעצת להמליץ בעניין זה, אף אם מענק השחרורין טרם נשלל לפי הוראות הפ"ע 3.0502 "מענק שחרורין משירות קבע".
- ז. לא התייצב החייל לפני הוועדה המייעצת כאמור בסעיף משנה א לעיל, תפעל הוועדה כך:
- (1) זומן החייל בשתי הזדמנויות שונות להופיע לפני הוועדה המייעצת ולא התייצב, בין אם הודיע על כך מראש ובין אם לאו, תינתן לו הודעה בדבר האפשרות לממש בכתב את זכות הטעון לפני הוועדה המייעצת, שתתכנס ללא נוכחותו.
- (2) החייל יעביר את טיעונו לוועדה המייעצת באמצעות אכ"א-מחלקת הסגל-המנהל המתאים, בתוך 14 ימים ממועד מסירת ההודעה, כאמור. אם לא יעשה כן, יראו בו כמי שוויתר על זכותו לטעון בפני הוועדה המייעצת בעניין התרת התחייבותו לשירות הקבע.
- (3) היה החייל מצוי בחופשת מחלה או אשפוז ישקול אכ"א-מחלקת הסגל-ראש המנהל המתאים, האם לתת לחייל עוד הזדמנות להתייצב לפני הוועדה המייעצת או לאפשר לו להעביר את טיעונו בכתב, כאמור בסעיף קטן 2 לעיל.

52. הגשת ערעור:

- א. חייל אשר ראש אכ"א החליט להתיר את התחייבותו ביזמת הצבא, רשאי לערער בכתב על החלטה זו לרמטכ"ל, בתוך 14 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על ההחלטה.
- ב. לצורך הערעור, יעביר החייל את נימוקיו בכתב לאכ"א-מחלקת הסגל-המנהל המתאים, וזה יעביר את נימוקי הערעור לרמטכ"ל.
- ג. הרמטכ"ל יחליט האם לקבל את הערעור, כולו או מקצתו.
- ד. (בוטל).
- ה. (בוטל).
- ו. (בוטל).
- ז. (בוטל).

53. החלטת ראש אכ"א –

- א. החליט ראש אכ"א שלא להתיר את התחייבותו של החייל לשירות קבע, באחד המקרים המפורטים בסעיף 45, סעיפי משנה ה-ז – תובא ההחלטה לפני הרמטכ"ל אשר יחליט האם לאמץ את החלטת ראש אכ"א או לדחותה ובכך להתיר את התחייבותו של החייל לשירות קבע.
- ב. החייל יעודכן בדבר האפשרות העומדת לפניו להעביר טיעונים בכתב אשר יוצגו לרמטכ"ל, וזאת בתוך 14 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על החלטת ראש אכ"א וטרם הבאתה לפני הרמטכ"ל.

56. (בוטל).
57. (בוטל).
58. (בוטל).
59. (בוטל).
60. (בוטל).
61. מועד סיום השירות ייקבע כמפורט להלן:
- א. החליטה רשות מוסמכת, כאמור לעיל, להתיר את התחייבותו של חייל ביוזמת הצבא – תקבע בהחלטתה את מועד סיום השירות, ובלבד שתימסר לחייל הודעה מוקדמת, כמפורט להלן:
- (1) לחייל ששירת תקופה של שנה אחת, לכל היותר, במועד קבלת ההחלטה על התרת התחייבותו – תינתן הודעה מוקדמת של 14 יום לפחות מיום קבלת ההחלטה.
- (2) לחייל ששירת תקופה ארוכה משנה וקצרה משלוש שנים – תינתן הודעה מוקדמת של חודש ימים לפחות מיום קבלת ההחלטה.
- (3) לחייל ששירת תקופה של שלוש שנים ומעלה – תינתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים לפחות מיום קבלת ההחלטה.
- ב. הוראות סעיף משנה א לעיל לא יחולו במקרים האלה:
- (1) התרת התחייבות לפי סעיף 48 לעיל וסעיפים 64–65 להלן;
- (2) כאשר החייל ויתר מיוזמתו, בכתב, על תקופת ההודעה המוקדמת;
- (3) כאשר ראש אכ"א מצא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי יש לשחרר מיד את החייל.
- ג. חייל שערער על החלטה לשחררו משירות קבע, והרמטכ"ל דחה את ערעורו, ישוחרר מן השירות במועד שקבע ראש אכ"א או שבועיים מיום שנמסרה לו הודעת הרמטכ"ל, לפי המאוחר מביניהם.
- ד. חייל שערער על החלטה שניתנה לפי סעיף 48 לעיל, לשחררו משירות קבע יוכל אכ"א-ראש מחלקת הסגל להורות על יציאתו לחל"ת ביוזמת המערכת החל מתאריך קבלת ההחלטה, ועד לתאריך קבלת ההחלטה בערעורו.
62. (בוטל).
63. על אף האמור בהוראות אלה, רשאי אכ"א-מחלקת הסגל-ראש המנהל המתאים, להתיר את התחייבותו של חייל לשירות קבע במהלך 12 החודשים הראשונים בשירות הקבע שלו, וזאת אם שוכנע כי החייל אינו ממלא את תפקידו, מכל סיבה שהיא, ברמה הנדרשת מחייל בשירות קבע, או כי אינו מתאים לשירות קבע מכל סיבה אחרת, או שהתרת התחייבותו נדרשת מסיבות ארגוניות. על התרת התחייבות במקרה זה לא יחולו הוראות סעיפים 45 עד 61 לעיל, אולם:

- א. ההודעה על הכוונה להתרת ההתחייבות, כאמור, תועבר לידיעתו של החייל 35 ימים לפחות לפני המועד שנקבע להתרת ההתחייבות, ו-14 ימים, לפחות, לפני קבלת ההחלטה בעניין התרת ההתחייבות. הועברה ההודעה בתוך 12 החודשים הראשונים לשירות הקבע, ישוחרר משרת הקבע על פי ההליך הקבוע בסעיף זה (63) לעיל, אף אם ההחלטה על התרת ההתחייבות התקבלה בחלוף 12 החודשים הראשונים לשירות.
- ב. לחייל זכות לטעון בכתב לפני אכ"א-מחלקת הסגל-ראש המנהל המתאים, וזאת בתוך שבעה ימים מיום קבלת ההודעה כאמור.
- ג. החליט אכ"א-מחלקת הסגל-ראש המנהל המתאים להתיר את התחייבותו של החייל, תועבר ההחלטה בכתב לחייל, ותצוין זכותו לערער עליה לאכ"א-ראש מחלקת הסגל. הערעור יוגש בתוך שבעה ימים ממועד מסירת ההחלטה לחייל.

65. על אף האמור בהוראות אלה, רשאים אכ"א-ראש מחלקת הסגל, או מי שהוסמך לכך מטעמו, או אכ"א-חנותמכ"א-מפקד מיטב, או מי שהוסמך לכך מטעמו (למעט באשר לחיילים אשר הוסמכו לקצונה), לבטל בכל עת את התחייבותו לשירות קבע של חייל שעדיין לא התחיל לשרת בשירות קבע. ההודעה על ביטול ההתחייבות לפי סעיף זה תועבר לחייל 30 ימים לפני המועד שבו הייתה אמורה להתחיל ההתחייבות. הוראות סעיפים 45 עד 61 לעיל לא יחולו על ביטול התחייבות כאמור.

66. נוסף על האמור בסעיפים 45 עד 64 לעיל, התרת התחייבותם של משרתי קבע הנמנים עם אחת האוכלוסיות שיפורטו להלן תחייב אישור נוסף, לאחר שניתנה ההודעה למשרת הקבע על החלטת הרשות המוסמכת להתיר את ההתחייבות כאמור לעיל, שיתקבל על ידי הגורמים האלה:

א. משרתת קבע בהיריון או השוהה בחופשת לידה ועד 60 ימים לאחר תום חופשת הלידה, או משרתת קבע הנמצאת בחל"ת לאחר חופשת הלידה – לא תשוחזר משרתת הקבע, אלא לאחר שיינתן היתר לשחרורה על פי חוק שירות הקבע בצבא ההגנה לישראל (חיילות בשירות קבע), התשע"א-2010.

ב. משרתת קבע או משרתת קבע, הנעדרים משירותם עקב טיפולי הפריה חוץ-גופית, לקראת ילדם הראשון או השני או בתקופה של 150 ימים לאחר תום ההיעדרות, וזאת גם אם לא נעדרו בפועל בתקופת הטיפולים, או בתקופה של 150 הימים שלאחר תקופת הטיפולים, ובלבד שיידעו את גורמי הסגל ביחידתם בדבר טיפולים אלו בתוך 14 ימים ממועד קבלת ההתראה על השחרור;

ג. משרתת קבע השוהה במקלט לנשים מוכות;

ד. בכל האמור בסעיפי משנה א-ג לעיל, תועבר ההחלטה לאישור ועדה בראשות רמ"ט אכ"א או לגורם אחר שהוסמך לכך מטעמו. אישרה הוועדה את ההחלטה לשחרר את משרתת או משרתת הקבע, לא ישוחררו אלא לאחר שיינתן היתר לשחרור ע"י שר הביטחון, או מי שמונה לכך מטעמו.

הפסקה של שירות הקבע מטעמים מיוחדים

67. הפסקה של שירות הקבע מטעמים מיוחדים תהיה כדלהלן:

א. "הפסקת שירות" בסעיף זה ובסעיף 68 משמעה הפסקה של שירות הקבע, לפני תום תקופת השירות, אשר תימשך עד למועד שיקבע ראש אכ"א או עד למילוי התנאים שיקבע לצורך כך, או עד למועד שיקבע בפקודות הצבא, ובכל מקרה לא תימשך הפסקת השירות יותר משנתיים.

ב. ראש אכ"א יורה על הפסקת שירות של חייל בשירות קבע במקרים האלה:

(1) ביקש חייל בשירות קבע לקבל טיפול רפואי שאינו ניתן על ידי צה"ל, או שצה"ל אינו סבור שיש מקום לתיתו, לאחר היוועצות בקרפ"ר ובהסכמת החייל.

(2) שמו של חייל בשירות קבע, או של חייל בעל התחייבות לשירות קבע, נכלל ברשימת המועמדים בבחירות לרשות מקומית, כמפורט בסעיף 68 להלן; או חייל בשירות קבע או חייל בעל התחייבות לשירות קבע הודיע על כוונתו להתמודד ברשימת מועמדים בבחירות לכנסת בטרם היום הקובע, כמפורט בפקודות הצבא. "רשות מקומית" בסעיף זה ובסעיף 68 להלן תהיה כהגדרתה בפ"מ 33.0113 "בחירות לכנסת ולרשויות המקומיות – חיילים בשירות הסדיר, חיילים בשירות המילואים, מיועדים לשירות ביטחון ועובדי צה"ל".

(3) מצא ראש אכ"א כי מתקיימים טעמים מיוחדים, לאחר שנועץ בפרקליט הצבאי הראשי ובהסכמת החייל.

ג. בתקופת הפסקת שירות, לא יהיה המשרת בגדר חייל בשירות קבע לכל דבר ועניין. עם תום תקופת הפסקת השירות, כמפורט בסעיף משנה א לעיל, יראו בחייל כמי שחזר למלא את התחייבותו לשירות קבע, ועליו להתייצב ביחידתו.

חייל שבכוונתו להתמודד בבחירות

68. חייל שבכוונתו להיכלל כדין ברשימת המועמדים בבחירות לכנסת או בבחירות לרשויות מקומיות, יפעלו החייל ורשויות הצבא כדלקמן:

א. חייל בשירות סדיר יודיע למפקד יחידתו על הכוונה ששמו יכלל ברשימת המועמדים בבחירות לכנסת או לרשות מקומית מיד עם גיבוש כוונתו להתמודד, ולא יאוחר מהיום שבו נתן את הסכמתו להיות מועמד, על פי חוק. מפקד היחידה יעביר את ההודעה לאכ"א-קצין הבחירות של צה"ל;

ב. חייל שהגיש בקשה להתמודד בבחירות לכנסת, כמפורט בפקודות, יופסק שירותו, כאמור בסעיף 67 לעיל, ביום הגשת רשימת המועמדים שבה נכלל שמו, ואם הוא קצין בשירות קבע – לפני היום הקובע ועד להסרת מועמדותו או עד לפרסום תוצאות הבחירות כהגדרתם לפי חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969, לפי

- ג. חייל ששמו נכלל כדין ברשימת המועמדים בבחירות לרשות מקומית, יופסק שירותו, כאמור בסעיף 67 לעיל, החל מהמועד שבו נודע לאכ"א-קצין הבחירות של צה"ל על הגשת רשימת המועמדים שבה נכלל שמו, ועד להסרת מועמדותו או עד לפרסום תוצאות הבחירות, על פי חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965, או על פי צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958, לפי המוקדם ביניהם.
- ד. חייל שנבחר לכהן בכנסת או שנבחר לכל תפקיד ברשות מקומית במסגרת הבחירות, בין בשכר ובין אם לאו, יורה ראש אכ"א או מי שהוסמך לכך מטעמו על התרת התחייבותו או על סיום שירות הקבע, מיד עם פרסום תוצאות הבחירות, על פי חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969, חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965, או על פי צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958, לפי העניין. התרת התחייבות זו תיחשב התרת התחייבות ביוזמת החייל.
- ה. חייל שהסיר את מועמדותו טרם מועד הבחירות, או שלא נבחר לכהן בכנסת או שלא נבחר לכל תפקיד ברשות מקומית, תסתיים הפסקת השירות שלו מרגע היוודע דבר הסרת מועמדותו או מפרסום תוצאות הבחירות כאמור, לפי העניין. יום החזרה לשירות יהיה יום העבודה הראשון לאחר פרסום תוצאות הבחירות, אלא אם החליט ראש אכ"א על התרת התחייבותו של החייל. התרת ההתחייבות תיחשב התרת התחייבות ביוזמת החייל.

שחרור משירות קבע – הוראות כלליות

69. סיום שירות קבע, למעט סיום שירות עקב מות החייל, יהיה במועד שחרורו של החייל מן השירות. דרך השחרור תיקבע בפקודות הצבא.
70. חייל שהגיע מועד סיום שירותו ולא שוחרר, אי-השחרור כשלעצמו לא יהיה בו כדי להעניק לו זכויות כלשהן, אלא אם כן נקבע אחרת בפקודות הצבא.
71. לצורך תחולת חוק השיפוט הצבאי – חייל יימנה עם הכוחות הסדירים של הצבא כל עוד לא שוחרר מהשירות או הופסק שירותו. הופסק שירותו – יחזור החייל ויימנה עם הכוחות הסדירים מן המועד שנקבע לסיום הפסקת השירות, כאמור בסעיפים 67 או 68 לעיל, לפי העניין.

72. נוסף על האמור בהוראה זו, בהפ"ע 3.0508 "נוהל לשחרור משרתי הקבע מטעמים ארגוניים" ובהפ"ע 3.0509 "נוהל לשחרור משרתי הקבע מטעמים תפקודיים", אכ"א-ראש מחלקת הסגל או מי שהוסמך לכך מטעמו, יוכל ליזום את שחרורו של חייל בשל כל אחת מן העילות המפורטות בהוראות האמורות, לפי העניין. הגורם המוסמך לעניין סעיף זה בעבור חיילים מכל חילות צה"ל יהיה ראש אכ"א, אשר יהיה רשאי להיוועץ לשם כך בוועדה מייעצת שתפעל לפי סעיף 51 לעיל. ראש אכ"א ימנה קצין בדרגת אל"ם, שאינו אכ"א-ראש מחלקת הסגל, שיעמוד בראש הוועדה. החייל יהיה רשאי לערער על החלטת ראש אכ"א, כמפורט בסעיף 52 לעיל. מועד סיום השירות ייקבע כמפורט בסעיף 61 לעיל, והכול לפי השינויים המחויבים.

סמכות הרמטכ"ל

73. על אף האמור בחלק זה, רשאי הרמטכ"ל להורות שהתחייבות של חייל לשירות קבע תותר, לאחר ששוכנע כי החייל נכשל כישלון פיקודי בולט במילוי תפקידו לנוכח פני אויב, והתנהגותו זו סתתה סטייה ניכרת מהנדרש מהחייל בצה"ל, בדרגתו ובתפקידו.
- הרמטכ"ל לא יורה כאמור, אלא אם כן ניתנה לחייל הזדמנות לטעון את טענותיו כנגד התרת התחייבותו, בעל פה או בכתב, לפני הרמטכ"ל או לפני מי שיוסמך לכך מטעמו.
- החלטת הרמטכ"ל תיכנס לתוקפה במועד שיקבע הרמטכ"ל.
- חייל שהרמטכ"ל הורה להתיר את התחייבותו לפי פסקה זו, רשאי להגיש לרמטכ"ל בקשה לעיון חוזר בהחלטתו.

3.0501
הוראות הפיקוד העליון, 15 יולי 56

חלק חמישי
זכויות לאחר פרישה מן השירות

זכויות פרישה - הגדרות

74. זכויות פרישה פירושו:-
- א. גמלה - בהתאם לתנאים, המפורטים בהפ"ע 3.0503 ובחוק שירות הקבע בצה"ל (גמלאות), התשי"ד1954-.
- ב. מענק שחרורין - בהתאם לתנאים המפורטים בהפ"ע 3.0502.
- ג. ביטוח רפואי -
- (1) אם בעת השחרור החייל הינו בעל הגבלה רפואית הנובעת מעצם שירותו (שנגרמה לו עקב השירות ותוך כדי השירות), ייהנה מעזרה רפואית בתנאים הקבועים ב"חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט1949-".
- (2) אם בעת השחרור החייל הינו בעל הגבלה רפואית, שאינה נובעת מעצם שירותו ו-או שחוק הנכים אינו חל עליו, יוכל לבטח את עצמו על חשבונו וליהנות מעזרה רפואית מלאה, ללא כל תשלום נוסף עבור ההגבלה הרפואית האמורה.
- (3) נוהלי הביטוח הרפואי, בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה ג' 2) לעיל, ייקבעו בפקודות מטכ"ל.
- ד. עזרה לסידור בעבודה -
- (1) עזרת הצבא לסידורו בעבודה:-
- (א) הצבא יסייע לחייל בהכשרתו לקראת מילוי תפקידו האזרחי.
- (ב) אם הועבר החייל משירות קבע לעבודה בשירות המדינה, יתחשב לו תקופת שירותו בתנאי שירות קבע לצורך הבטחת זכויותיו הקשורות בוותק, חופשה שנתית, רציפות השירות ותנאים סוציאליים אחרים.

בלמ"ס

3.0501
הוראות הפיקוד העליון, 15 יולי 56

2) לשם הגשת עזרה לחייל החוזר למסלול החיים האזרחיים, תפעל ליד משרד הביטחון רשות שיקום לחיילים הפורשים משירות קבע, אשר תסייע:-

א) בהדרכה, ייעוץ ועזרה לסידורו של החייל בעבודה שתימצא מתאימה עבורו.

ב) בקבלת אשראי קונסטרוקטיבי בתנאים נוחים.

ג) ברכישת רכב מעודפי הצבא ומשרד הביטחון, בהתאם לאפשרויות שיהיו קיימות, מזמן לזמן.

ד) ההסדר בדבר העברת וקבלת חיילים משירות קבע לשירות המדינה יתפרסם בפקודות מטכ"ל.

תחולת זכויות הפרישה

75) הזכויות, המפורטות בסעיף 74 לעיל, יינתנו לחייל, הפורש משירות קבע - כולן או מקצתן - אם פרישתו תחול באחד המקרים האלה, הכול לפי המקרה:-

א) פרש החייל משירות קבע, ובמועד שחרורו מהשירות הוא זכאי לגמלה - ייהנה מהזכויות האלה:-

1) גמלה - בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה א' לעיל.

2) ביטוח רפואי - בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה ג' לעיל.

3) עזרה לסידור בעבודה - בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה ד' לעיל.

ב) פרש החייל משירות קבע לאחר עשר שנות שירות קבע רצופות, אך במועד שחרורו מהשירות אינו זכאי לגמלה - ייהנה מהזכויות האלה:-

1) מענק שחרורין - בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה ב' לעיל.

2) ביטוח רפואי - בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה ג' לעיל.

3) עזרה לסידור בעבודה - בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה ד' לעיל.

ג) פרש משירות קבע חייל, ששירת פחות מעשר שנות שירות, אך לא פחות מעשרים וארבעה חודשי שירות רצופים - ייהנה מהזכויות האלה:-

1) מענק שחרורין - בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה ב' לעיל.

2) עזרה לסידור בעבודה - בהתאם לסעיף 74 סעיף משנה ד' לעיל.

הגבלת זכויות הפרישה

76) על אף האמור בסעיף 74 סעיפי משנה א' עד ג' לעיל:-

א) חייל, שנידון ע"י בית דין צבאי לגירוש מן הצבא, לא יהיה זכאי לזכויות פרישה כלשהן.

ב) חייל, שהתחייבותו לשירות קבע הותרה או לא הווארכה מחמת ביצוע עבירה שיש עימה קלון ושהורשע בגינה בפסק דין שאין עליו ערעור עוד, והרמטכ"ל, בהחלטה מנומקת ובאישור שר הביטחון, הורה, כי אותו חייל אינו זכאי לגימלה, כולה או מקצתה, לא יהיה זכאי לזכויות פרישה, אלא אם כן הורה הרמטכ"ל אחרת.

ג) חייל, אשר התחייבותו לשירות קבע הותרה ביחזמת הצבא, בעקבות עילה, כאמור בחלק רביעי, ולא ניתנה לגביו הוראה כאמור בסעיף משנה ב' לעיל, לא יהיה זכאי לזכויות פרישה עפ"י הוראה זו, פרט לזכות לגימלה, בהתאם להוראות חוק שירות הקבע בצה"ל (גימלאות), תשי"ד-1954, במידה שהוא זכאי לה.

77) האמור בסעיף 74 סעיפי משנה ב' (1) ו-ג' (1) של חלק זה, לגבי מענק שחרורין, כפוף להפ"ע 3.0502.

תשלום משכורת של חייל שנפטר

78) נפטר חייל בשירות קבע, ישלם מת"ש את התשלומים שעמדו לזכותו של החייל ערב מותו לגורמים הר"ם:-

א) לגבי חייל שהיה נשוי ערב מותו - לאשתו.

ב) לגבי חיילת שהיתה נשואה ערב מותה - לבעלה.

ג) לגבי כל חייל או חיילת אחר(ת) - למי שנקבע כיוורש בפסק דין של בית משפט מוסמך.

ביטול שחרור משירות קבע

79) הרמטכ"ל רשאי להודות, כי חייל בשירות מילואים, ששירת 10 שנים לפחות בשירות קבע ונספה תוך ועקב

החירוף שפוצע בו, בהיותו חייל מילואים, שתחילתו לא יאוחר מ-3 חודשים ממועד שחרורו משירות הקבע, ייחשב כמי שלא שוחרר משירות קבע. סמכות הרמטכ"ל לפי סעיף זה נתונה לו בלבד.

בלמ"ס

תוקף נספח א מה- 30 דמצ' 94

נספח א להוראה 3.0501
כתב הסמכה

בהתאם לכתב ההסמכה של שר הביטחון מתאריך 30 בנוב' 62, הנני מסמיך בזה את בעלי התפקידים הרשומים מטה, לחתום חתימת אישור מטעם צבא-ההגנה לישראל, על התחייבות לשירות קבע, כאמור בהפ"ע 3.0501 חלק ראשון, סעיפים 3 עד 9 :-

ראש מינהל הסגל - לגבי קצינים.

קצין השלישות הראשי או סגנו - לגבי נגדים.

ראש מינהל גיוס, כל ראש ענף במינהל גיוס וכל מפקד לשכת גיוס - לגבי התחייבות לשירות קבע, שניתנה ע"י מיועדים לשירות ביטחון, לפני גיוסם לשירות סדיר.

מפקד בקו"ם:-

לגבי התחייבות לשירות קבע של חוגרים, אשר שובצו ע"י בקו"ם במקצועם, ושיבוצם הותנה בהתחייבות מוקדמת לשירות קבע.

לגבי התחייבות לשירות קבע של חוגרים, אשר זומנו לקורס קצינים ואשר הכשרתם לקצונה הותנתה בהתחייבות מוקדמת לשירות קבע.

ראש ענף במינהל הסגל - לגבי הארכת התחייבות לשירות קבע של קצינים עד דרגת רס"ן ועד בכלל, לתקופה קצרה מ-3 שנים.

ראש מנהל הנגדים במקשל"ר - לגבי התחייבויות לשירות קבע של נגדים, והארכתן לתקופה של שלוש שנים, לכל היותר.

ראש ענף תגבורת סדיר בבקו"ם - לגבי התחייבויות לשירות קבע, עפ"י המפורט בסעיף 1 סעיף משנה ד' (1) לעיל.

ראש ענף תנועה ושיבוץ סדיר בבקו"ם - לגבי התחייבות לשירות קבע, עפ"י המפורט בסעיף 1 סעיף משנה ד' (2) לעיל.

ראש מדור תנועה ורישום במנהל הנגדים במקשל"ר - לגבי הארכת התחייבויות לשירות קבע של נגדים, שלא מתנהלים נגדם חקירה, בדיקה או הליך משפטי, לתקופה של שלוש שנים, לכל היותר.

רע"ן סגל מנהלה ונ"מ, רע"ן סגל צוות אוויר ותעופה ורע"ן סגל טכני - לגבי קצינים, ורע"ן צוות טכני ורע"ן צוות תעופה ומנהלה - לגבי נגדים - כולם בחיל האוויר; רע"ן קצינים - לגבי קצינים, ורע"ן חוגרים - לגבי נגדים - שניהם בחיל הים; רע"ן סגל - לגבי

קצינים, ורע"ן חוגרים - לגבי נגדים - שניהם בחיל המודיעין; רע"ן סגל סדיר - לגבי קצינים, ורמ"ח חוגרים - לגבי נגדים - שניהם במז"י; ורע"ן שלישות בכל חיל, כפי שיומלץ בידי מפקד החיל ויאושר על ידי ראש מנהל הסגל - לגבי קצינים, וקצין השלישות הראשי - לגבי נגדים, מוסמכים לאשר הארכת שירות קבע של שנה, לפחות, ושלוש שנים, לכל היותר, לקצינים או לנגדים, העומדים בכל התנאים הנדרשים בפקודות הצבא ובהוראותיו.

(2) הסמכות לאישור הארכה של שירות קבע נתונה לבעלי תפקידים אלה, אך ורק לצורך הארכת שירות קבע מן הסיבות האלה: התנדבות, הלוואה, לימודים ומינוי לדרגה גבוהה מדרגת הכתף.

ראש מחלקת קצינים וראש מחלקת חוגרים - שניהם בחיל האוויר; ראש מספן כוח אדם בחיל הים או סגנו; ראש מחלקת ארגון וכוח אדם בחיל המודיעין; ראש מחלקת קצינים וראש מחלקת חוגרים - שניהם במז"י; וקצין, שדרגתו אל"ם, בכל חיל, כפי שיקבע מפקד החיל ויאשרו ראש מנהל הסגל - לגבי קצינים, וקצין שלישות ראשי - לגבי נגדים, מוסמכים לאשר הארכה של שירות קבע לפי התנדבות, לתקופה של שנה, לכל היותר.

(2) כתב ההסמכה לחתום חתימת אישור על התחייבות לשירות קבע, שניתן על ידי הרמטכ"ל ב- ג' טבת תשמ"ח (24 דצמ' 87), בטל בזה.

(3) תוקף כתב ההסמכה זה מיום חתימתו.

אהוד ברק, רב-אלוף
ראש המטה הכללי

י"ט טבת תשנ"ה
(22 דצמ' 94)

3.0501
הוראות הפיקוד העליון, 15 יולי 56

תוקף נספח ב מה- 30 דצמ' 94

נספח ב להוראה 3.0501
כתב הסמכה

בתוקף סמכותי לפי סעיף 2 לחלק שני בהפ"ע 3.0501, הנני מסמיך את ראש אכ"א לפטור אדם, המועמד לשירות קבע, מלמלא אחר כל התנאים או חלק מהתנאים, כמפורט בסעיף 1 לחלק שני של הפ"ע 3.0501.

אהוד ברק, רב-אלוף
ראש המטה הכללי

י"ט טבת תשנ"ה
(22 דצמ' 94)